

De samenhang tussen etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en contacten met politie

Universiteit Leiden

Masterthesis Leiden Universiteit

Faculteit Sociale Wetenschappen

Auteur: Debbie Leenen

Studentnummer: 0968846

Differentiatie: Orthopedagogiek

Supervisors: Wendy Zwaanswijk

Maike Malda

Datum: 10-10-2014

Abstract

Psychopathy is described as a severe form of a personality disorder, which manifests itself in an antisocial, impulsive lifestyle and manipulative and egocentric interaction with the environment. Recent research has shown that psychopathy is associated with many risk factors. Important associated risk factors are ethnic background and having police contacts. According to several studies, ethnic background is an important risk factor for developing psychopathy, whereas psychopathy is a risk factor for police contacts. The role of psychopathic traits as a mediator between ethnic background and police contacts is researched.

In the research, 390 twelve to eighteen year-olds with a Dutch or Moroccan ethnic background cooperated, of which 210 had a Dutch background and 180 a Moroccan background. Eight prevocational education schools (“*vmbo*”) and one secondary vocational education (“*mbo*”) school (1st grade) cooperated in the research. The participants filled out questionnaires.

To measure the interaction between ethnic background, psychopathic traits and contact with the police, logistic regression is applied. There is a significant relation between psychopathic traits and police contacts. Participants with more psychopathic traits are more likely to have police contacts. The relations between ethnic background and police contacts, ethnic background and psychopathic traits could not be confirmed in this study. There is no significant difference between participants with a Dutch or Moroccan ethnic background in relation to psychopathic traits, nor in relation to police contacts. No mediation model was found, as the relation between ethnic background and contact with the police, controlled for psychopathic traits, is not significant. It can thus be concluded that psychopathic traits is an important factor, however it cannot explain the relationship between ethnic background and contact with the police.

Keywords: ethnic background, psychopathic traits, police contacts, mediation

Inleiding

In Nederland wonen mensen met verschillende etnische achtergronden. Etnische achtergrond is een factor, die mensen onderscheidt op basis van hun nationale, religieuze, taalkundige, culturele of soms raciale achtergronden. De vier grootste groepen inwoners in Nederland met een niet-westerse etnische achtergrond zijn Marokkanen, Turken, Antillianen en Surinamers (Alders, 2003; Gijsberts, Huijnk, & Dagevos, 2012). Deze groepen representeren ongeveer twee derde van de totale niet-westerse migranten in Nederland (Alders, 2003; Gijsberts, Huijnk, & Dagevos, 2012).

In vergelijking met de andere niet-westerse groepen hebben jongeren met een Marokkaanse achtergrond relatief vaak contact met politie en een verhoogde kans op psychopathische karaktertrekken (Adriaanse, Van Domburgh, Veling, & Doreleijers, 2011). Psychopathie wordt beschreven als een ernstige vorm van een persoonlijkheidsstoornis, wat zich uit in een antisociale, impulsieve levensstijl en een manipulatieve en egocentrische omgang met de omgeving (Hare & Neumann, 2006).

Hoe etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en contacten met politie samenhangen is echter onduidelijk (Adriaanse et al., 2011). In dit onderzoek wordt de mediatio tussen deze factoren onderzocht. De mediërende factor psychopathische karaktertrekken probeert de samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie te verklaren. Etnische achtergrond is de onafhankelijke variabele welke wordt gebruikt om de afhankelijke variabele, contacten met politie, te voorspellen.

Etnische achtergrond en contacten met politie

Er zijn drie keer zo veel jongeren met een niet-westerse achtergrond crimineel, dan jongeren met een westerse achtergrond (Alders, 2003; Gijsberts, Huijnk, & Dagevos, 2012). Uit de populatie criminelen met een niet-westerse achtergrond is het percentage jongeren met een Marokkaanse achtergrond hoog (Blom & Van der Laan, 2007; Vollebergh, 2002). Twee op de drie Nederlanders met een Marokkaanse achtergrond is in hun jeugd verdacht geweest van criminaliteit (Gijsberts, Huijnk, & Dagevos, 2012). Marokkaanse adolescenten zijn vijf keer vaker verdacht van een overtreding van de wet dan Nederlandse adolescenten (Blom & Van der Laan, 2007). Bij 54% van de Marokkaanse jongeren is er ten minste een keer contacten met de politie geweest, waar dit bij 21% van de Nederlandse jongeren het geval is (Blokland, Grimbergen, Bernasco, & Nieuwbeerta, 2010).

Naast een hoog percentage in de criminaliteit zijn er andere bijzonderheden aan het criminele gedrag van Marokkaanse jongeren. Jongeren met een Marokkaanse achtergrond worden vooral voor vermogensdelicten verdacht, zoals (winkel) diefstal en inbraak (Blokland et al., 2010). Bij ernstigere delicten, zoals gewelddelicten, brandstichting of zedendelicten zijn ze niet overmatig aanwezig (Blokland et al., 2010). Marokkaanse jongeren hebben een kortere criminele carrière dan Nederlandse jongeren, dat zich voornamelijk tussen de vroege adolescentie en jonge volwassenheid afspeelt. Daarnaast recidiveren Marokkaanse jongeren vaker dan Nederlandse jongeren (Veen et al., 2011). Recidiveren is het herhalen van strafbaar gedrag, waardoor jongeren herhaaldelijk in contact komen

met de politie (Van der Put, Stams, Deković, Hoeve, & Van der Laan, 2014).

Er worden verschillende verklaringen gezocht voor crimineel gedrag bij jongeren met een Marokkaanse achtergrond. Een verklaring voor een hoger percentage Marokkaanse jongeren in de criminaliteit is dat jongeren met een Marokkaanse achtergrond mogelijk ongelijk worden behandeld door de politie. Marokkaanse jongeren plegen minder ernstige delicten en hebben een kortere criminele carrière dan Nederlandse jongeren (Blokland et al., 2010). Marokkaanse jongeren worden echter sneller preventief in hechtenis genomen voor minder ernstige delicten dan Nederlandse jongeren (Stevens, Vollebergh, Pels, & Crijnen, 2005).

Een andere verklaring is de positie van Marokkaanse jongeren ten opzichte van Nederlandse jongeren. Marokkaanse jongeren hebben een grotere kans op het ontwikkelen van problemen, omdat jongeren met een Marokkaanse achtergrond meer risicofactoren ervaren dan jongeren met een Nederlandse achtergrond, zoals psychopathische karaktertrekken, en minder beschermende factoren, zoals het wonen in een goede buurt (Gijsberts, Huijnk, & Dagevos, 2012). Risicofactoren zijn factoren (gebeurtenissen, kenmerken van individuen en opvoedingsomgevingen) die een negatieve werking hebben op de ontwikkeling van een kind (Deković, 1999; Hermanns & Leu, 1998).

Etnische achtergrond en psychopathische karaktertrekken

Marokkaanse jongeren rapporteren meer psychopathische karaktertrekken dan Nederlandse jongeren (Adriaanse et al., 2011). Een prototype psychopaat heeft geen schuldgevoel en legt de schuld bij anderen neer. Een psychopaat is een meester in het liegen en bedriegen. Een psychopaat kan anderen goed manipuleren om hen te laten doen wat hij of zij voor ogen heeft. Er wordt geen rekening gehouden met gevoelens van anderen en een psychopaat kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen. Een psychopaat vertoont zelf oppervlakkige emoties, maar kan emoties wel gebruiken om een bepaald doel te bereiken. Er wordt van dag tot dag geleefd en een psychopaat pleegt zelden suicide (Cleckley, 1976).

Psychopathie kan vanaf 18 jaar vastgesteld worden. Voor het achttiende levensjaar is er sprake van psychopathische karaktertrekken (Frick, Bodin, & Barry, 2000). Psychopathische karaktertrekken bestaan uit drie factoren, de affectieve factor, de interpersoonlijke en de gedragsfactor (Frick et al., 2000). Bij de affectieve factor bestaat er een gebrek aan schuldgevoel en empathie. Bij de interpersoonlijke factor is er sprake van manipulatief en egocentrisch gedrag ten opzichte van anderen. De gedragsfactor houdt in dat er onverantwoordelijk en impulsief gehandeld wordt (Frick et al., 2000).

Psychopathische karaktertrekken en contacten met politie

Uit recent onderzoek is gebleken dat psychopathie met veel risicofactoren samenhangt. Psychopathie is een risicofactor voor een antisociale jeugd, veranderlijk crimineel gedrag, vroeg begin van criminele activiteiten en meer overtredingen. Deze kenmerken zijn ook bij jeugdige delinquenten gevonden (Veen et al., 2011). Daarnaast is psychopathie ook een belangrijke risicofactor voor recidivegedrag (Hemphill, Hare, & Wong, 1997). Mensen met psychopathie hebben een vijf keer grotere kans om te recidiveren en 25% van de gevangenen heeft een diagnose psychopathie (Van

Eeden, 2012). Jongeren met psychopathische kenmerken komen vaker in contact met politie (Veen et al., 2011). Een mogelijke verklaring voor het vaker in contact komen met de politie is het onverantwoordelijke en impulsieve handelen, waardoor de jongeren onvoldoende nadenken over hun daden (Hemphill et al., 1997).

Etnische achtergrond, psychopathische kenmerken en contacten met politie

Een mogelijke verklaring voor het hoge percentage van Marokkaanse jongeren in de criminaliteit zijn de verschillende karaktertrekken. Jongeren met psychopathische karaktertrekken komen vaker in contact met politie (Hemphill et al., 1997). Psychopathische karaktertrekken kan daarom de mate van recidive van Marokkaanse jongeren verklaren (Adriaanse et al., 2011). Psychopathie wordt in de rechtbank gebruikt als een doorslaggevende factor. Als de beslissing om jeugdigen te vervolgen via het volwassenstrafrecht niet via de factoren risico op gevaar, ontvankelijkheid ten opzichte van behandeling en verkregen wijsheid genomen kan worden, dan is psychopathie een factor die beslissend is (Salekin, & Grimes, 2008; Oei, & Groenhuisen, 2009). Psychopathische karaktertrekken zou de samenhang tussen etnische achtergrond enerzijds en contacten met politie anderzijds kunnen verklaren.

Huidig onderzoek

In eerder onderzoek is naar voren gekomen dat etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en politiecontacten risicofactoren zijn voor de ontwikkeling van het kind (Gijsberts, Huijnk, & Dagevos, 2012). Psychopathie is daarin een uitermate belangrijke risicofactor om te recidiveren (Hemphill, 1998). Onderzoek naar de samenhang van psychopathische karaktertrekken met contacten met politie is daarom belangrijk. Daarbij is de rol van psychopathische karaktertrekken bij jongeren met een niet-westerse achtergrond onvoldoende onderzocht. Vooral Marokkaanse jongeren zijn vaker vertegenwoordigd in de criminaliteitscijfers (Blom & Van der Laan, 2007; Vollebergh, 2002). Uit eerder onderzoek is de samenhang tussen etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en politiecontacten gebleken, maar het is onduidelijk is hoe deze factoren samenhangen (Adriaanse et al., 2011; Asscher et al., 2013; Hemphill et al., 1997; Veen et al., 2011). In het onderzoek wordt de rol van psychopathische karaktertrekken als mediator onderzocht tussen etnische achtergrond en contacten met politie, omdat de verwachting is dat psychopathie de samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie kan verklaren. De verwachting is dat jongeren met een Marokkaanse achtergrond vaker last hebben van psychopathische karaktertrekken. Door de psychopathische karaktertrekken handelen Marokkaanse jongeren impulsief en onverantwoordelijk, waardoor ze vaker in contact komen met de politie. De volgende vragen worden gesteld: Wat is de samenhang tussen etnische achtergrond (Marokkaanse achtergrond of Nederlandse achtergrond), psychopathische karaktertrekken en contacten met politie? Wat is de samenhang tussen etnische achtergrond en psychopathische karaktertrekken? Wat is de samenhang tussen psychopathische karaktertrekken en contacten met politie? Is psychopathische karaktertrekken een mediërende factor tussen etnische achtergrond en contacten met politie?

Methode

Steekproef

Er namen 711 participanten aan het onderzoek deel. Er werkten acht vmbo-scholen en een mbo-school mee aan het onderzoek. De participanten zaten in klas één tot en met klas vier op de vmbo-scholen en in klas één op de mbo-school. De totale steekproef bestond uit 386 jongens (54%) en 325 meisjes (46%). De gemiddelde leeftijd van de jongeren was 15 jaar ($SD= 1.50$). Het onderzoek richtte zich op jongeren met een Marokkaanse achtergrond en jongeren met een Nederlandse achtergrond. Uit de steekproef waren 283 participanten met een andere etnische achtergrond dan de Nederlandse of Marokkaanse verwijderd. Er waren 33 participanten uit de steekproef gehaald, omdat ze jonger dan 12 of ouder dan 18 jaar waren en daardoor niet tot de leeftijdscategorie jongeren behoorden. Vijf participanten waren uit het onderzoek verwijderd vanwege onvolledige resultaten op de Youth Psychopathic Traits Inventory (YPI). Na het toepassen van de exclusiecriteria namen 390 participanten deel aan het onderzoek. De steekproef bestond uit 206 jongens (53%) en 184 meisjes (47%) met een gemiddelde leeftijd van 15 ($SD= 1.50$). Van de steekproef hadden 210 participanten (54%) de Nederlandse achtergrond en 180 participanten (46%) de Marokkaanse achtergrond.

Instrumenten

Het onderzoek gebruikte demografische data en de Youth Psychopathic Traits Inventory (YPI) om de samenhang tussen etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en contacten met politie te meten.

Etnische achtergrond. Etnische achtergrond werd met een vragenlijst naar demografische data gemeten. In de vragenlijst werd er gevraagd naar het geboorteland van het kind, de ouders en de grootouders. Wanneer het geboorteland van de grootouders en/ of ouders en/ of de participant zelf Marokko was, dan was de achtergrond van de jongere Marokkaans. Als het geboorteland van de grootouders, ouders en de participant zelf Nederlands was, dan had de jongere een Nederlandse achtergrond.

Psychopathische karaktertrekken. Psychopathische karaktertrekken werden gemeten door de Youth Psychopathic Traits Inventory (YPI). De YPI bevat psychometrische eigenschappen die psychopathische karaktertrekken meet bij adolescenten in een niet afwijkende populatie (Andershed, Kerr, Stattin, & Levander, 2002). De vragenlijst bestond uit 50 items met beweringen waar ‘helemaal niet van toepassing’, ‘een beetje van toepassing’, ‘redelijk van toepassing’ en ‘heel erg van toepassing’ op geantwoord kon worden. In de vragenlijst werden beweringen gesteld als: ‘Ik ben er graag bij als er spannende dingen gebeuren’, ‘Ik voel me meestal kalm als andere mensen bang zijn’ en ‘Ik geef liever meteen mijn geld uit dan het op te sparen’. De items waren verdeeld over drie schalen: de interpersoonlijke factor, affectieve factor en een gedragsfactor. De Cronbach’s alpha had een waarde van .92.

Contacten met politie en/ of justitie. De contacten met politie waren gemeten met een enkele vraag uit de vragenlijst naar demografische data. De vraag die gesteld werd, was: Ben je weleens in

aanraking gekomen met politie en/of justitie door je gedrag? De participant kon hier 'nee' op antwoorden of 'ja, met politie' of 'ja, met politie en justitie'. De categorieën 'ja, met politie' en 'ja, met politie en justitie' waren samengevoegd tot één categorie; wel contact met politie.

Procedure

Middelbare scholen en mbo opleidingen in Nederland waren telefonisch benaderd met de vraag of ze mee wilden werken aan het onderzoek. Tijdens het gesprek was het onderwerp en doel van het onderzoek aan de scholen verteld. Daarnaast was er aangegeven dat de gegevens van de respondenten anoniem zijn. Vervolgens was er aan de school toestemming gevraagd. Wanneer er een akkoord met de school was bereikt, kregen de leerlingen toestemmingsformulieren voor deelname aan het onderzoek. De leerlingen lieten vervolgens de toestemmingsformulieren door hun ouders ondertekenen.

De leerlingen vulden gedurende een lesuur vrijwillig een vragenlijst in, waarbij verschillende factoren werden gemeten. Voor de uitleg van het onderzoek was er een algemeen stappenplan gemaakt, zodat verschillende antwoorden zo veel als mogelijk voorkomen konden worden. Wanneer een leerling een woord niet wist, dan werd er vanaf een gestandaardiseerd formulier het woord uitgelegd. Het formulier zorgde ervoor dat elke leerling dezelfde uitleg kreeg.

Statistische analyses

Het onderzoek mat de rol van psychopathische karaktertrekken als mediërende variabele tussen etnische achtergrond en contacten met politie. Mediatie is een analysemethode die werd gebruikt om de samenhang tussen twee variabelen te verklaren door middel van een derde variabele, zoals gedefinieerd door Baron en Kenny (1986). De derde variabele wordt de mediator genoemd. In het onderzoek was psychopathische karaktertrekken gekozen als de mediator. Het vermoeden was dat psychopathische karaktertrekken de samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie kon verklaren.

Om de samenhang tussen de factoren etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en contacten met politie te kunnen meten, werd er gebruik gemaakt van logistische regressie. Een logistische regressie werd gebruikt, omdat de afhankelijke variabele contacten met politie uit twee categorieën bestond. Respondenten konden wel of geen contacten met politie hebben. Etnische achtergrond was de onafhankelijke variabele, omdat deze variabele zich niet liet beïnvloeden en niet kon veranderen. De mediërende factor was psychopathische karaktertrekken. Van de variabele psychopathische karaktertrekken werd verwacht dat deze de samenhang verklaarde tussen etnische achtergrond en contacten met politie. De afhankelijke variabele was contacten met politie, omdat er in het onderzoek verwacht werd dat deze variabele veranderde door etnische achtergrond en psychopathische karaktertrekken.

Resultaten

Het onderzoek mat de samenhang van de factoren etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en contacten met politie. De factor etnische achtergrond bestond uit jongeren met een Marokkaanse achtergrond en jongeren met een Nederlandse achtergrond.

Beschrijvende statistiek

De beschrijvende statistieken van de factor psychopathische karaktertrekken hadden een gemiddelde van 4.53 ($SD= 0.21$). Er waren geen uitbijters en missende waarden in de data aanwezig. De factor psychopathische karaktertrekken was door middel van een logaritme normaal verdeeld, daar deze eerst scheef naar rechts verdeeld was. Als een verdeling scheef naar rechts verdeeld was, hadden significant minder mensen hoog gescoord op de factor psychopathische karaktertrekken. De skewness was 6.92 en de kurtosis was 3.94. Een verdeling is normaal verdeeld wanneer de waardes van de skewness en kurtosis tussen de -3 en 3 liggen. Psychopathische karaktertrekken moesten normaal verdeeld worden om de variabele te gebruiken voor een regressieanalyse. Na het gebruik van de logaritme was de skewness 2.31 en de kurtosis van de factor psychopathische karaktertrekken -0.83. De beschrijvende statistieken van psychopathische karaktertrekken hadden hierdoor geen significant afwijkende gepiektheid of scheefheid.

Participanten konden op de vragenlijst invullen of ze wel of geen contacten met politie hadden gehad. Er zijn 307 participanten (79%) die geen contact met politie hadden gehad en 83 participanten (21%) hadden wel contact met de politie gehad.

De variabele etnische achtergrond kende twee groepen: Marokkaanse achtergrond en Nederlandse achtergrond. In de steekproef hadden 210 participanten (54%) de Nederlandse achtergrond en 180 participanten (46%) de Marokkaanse achtergrond.

Mediatie model

De samenhang tussen etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en contacten met politie werd geanalyseerd middels een logistische regressie. Het mediatie model had een $\chi^2 = 53.03$ bij 2 vrijheidsgraden. Dit is significant ($p < .05$). Dat betekende dat het model met de variabelen etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en contacten met politie pasten bij de veronderstelde verdeling. De Nagelkerke pseudo R^2 is een maat die informatie geeft of het model de werkelijke data kan benaderen. Als een model de werkelijke data benaderde, betekende dat het model een goede weergave kon zijn van de werkelijkheid. Hoe dichter de data 1 benaderde, hoe correcter het model was. Het model wat in het onderzoek gehanteerd was, benaderde de data slechts voor .20. Het model was daarom zwak.

In Tabel 1 zijn drie modellen beschreven: Model 1 beschreef de samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie, Model 2 beschreef de samenhang tussen etnische achtergrond en psychopathische karaktertrekken. Model 3.1 beschreef de interactie tussen psychopathische karaktertrekken en contacten met politie, gecontroleerd voor etnische achtergrond. Model 3b beschreef de interactie tussen etnische achtergrond en contacten met de politie, gecontroleerd voor

psychopathische karaktertrekken. Model 3.2 was het mediatiemodel.

In Tabel 1 bij Model 1 zijn de resultaten van de samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie te vinden. De samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie was niet significant, maar wel bijna significant ($p=.07$). Er was sprake van een trend, waarbij jongeren met een bepaalde etnische achtergrond tekenen vertoonden van een samenhang met contacten met politie. In het onderzoek werden jongeren met een Marokkaanse achtergrond vergeleken met jongeren met een Nederlandse achtergrond. Het bleek dat 31 jongeren (17,2%) met een Marokkaanse achtergrond contact met politie hadden gehad tegenover 52 jongeren (24,8%) met een Nederlandse achtergrond. Jongeren met een Nederlandse achtergrond komen in de trend vaker in contact met politie. Het verschil tussen Marokkaanse en Nederlandse jongeren en contacten met politie was niet significant.

In Tabel 1 bij Model 2 zijn de resultaten van de samenhang tussen etnische achtergrond en psychopathische karaktertrekken te vinden. Er was geen significante samenhang tussen etnische achtergrond en psychopathische karaktertrekken ($p=.38$). Er was geen verschil tussen de Nederlandse en Marokkaanse jongeren op de mate van psychopathische kenmerken. Jongeren met een Marokkaanse achtergrond rapporteerden niet vaker psychopathische karaktertrekken.

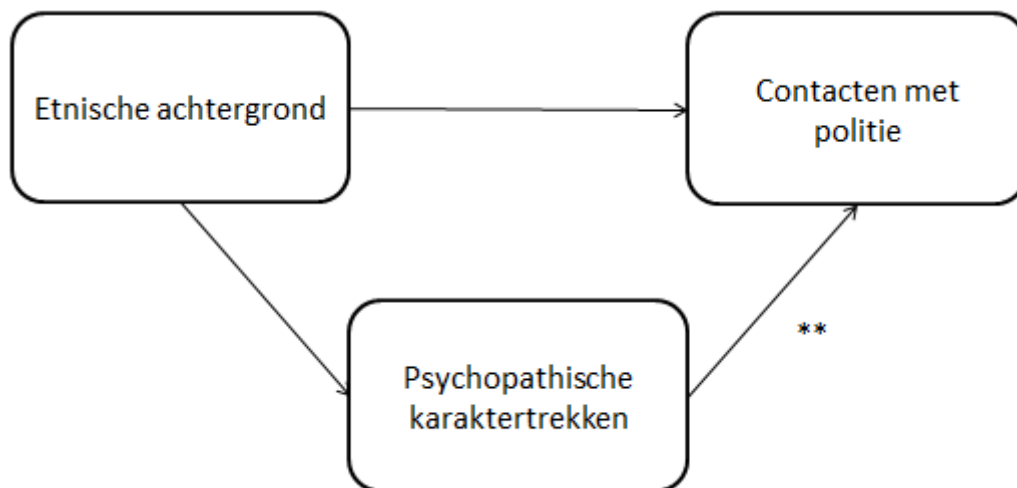
In Tabel 1 bij Model 3.1 zijn de resultaten van de samenhang tussen psychopathische karaktertrekken en contacten met politie, gecontroleerd voor etnische achtergrond, te vinden. De samenhang tussen psychopathische karaktertrekken en contacten met politie, gecontroleerd voor etnische achtergrond, was significant ($p=.03$). Jongeren met psychopathische karaktertrekken kwamen significant vaker in contact met politie. De Wald van 41.17 liet zien dat psychopathische karaktertrekken een sterke bijdrage leverde in het model. De bijdrage van psychopathische karaktertrekken was ongeveer tien keer zo groot als de bijdrage van etnische achtergrond. De samenhang tussen psychopathische karaktertrekken en contacten met politie bleek sterk te zijn.

In Tabel 1 staan onder Model 3.2 de resultaten van de samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie, gecontroleerd voor psychopathische karaktertrekken. De samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie, gecontroleerd voor psychopathische karaktertrekken, was niet significant ($p=.08$). Er is wel sprake van een trend. Dit betekent dat jongeren met een bepaalde etnische achtergrond tekenen vertoonden van een samenhang met contacten met politie. Er was geen verschil tussen Nederlandse en Marokkaanse jongeren op de contacten met politie. Het maakte dus niet uit wat de etnische achtergrond van de jongeren is op het aantal contacten met de politie. Het ontbreken van significantie tussen etnische achtergrond en contacten met politie gecontroleerd voor psychopathische karaktertrekken, betekende dat het mediatiemodel niet significant was. Om de significantie van het model verder vast te stellen werd de analyse van Iacobucci (2012) gebruikt. Het mediatiemodel was, zoals verwacht, niet significant ($z = .87, p = .17$).

Tabel 1

Beschrijvende statistieken van etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en contacten met politie.

	B	SE	Wald	Df	p	Exp (B)
Model 1	-0.46	0.25	3.26	1	0.07	0.63
Model 2	0.43	0.49	0.77	1	0.38	1.53
Model 3.1	4.49	0.70	41.17	1	0.03	0.55
Model 3.2	-0.65	0.38	3.26	1	0.08	0.52

Figuur 1: Mediatie model factoren etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en contacten met politie.

Discussie

Het doel van het onderzoek is om de samenhang tussen etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en contacten met politie te meten. Om de samenhang te meten is er een mediatiemodel gebruikt, waarbij de verwachting is dat psychopathische karaktertrekken de samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie kunnen verklaren. De verwachting is dat jongeren met een Marokkaanse achtergrond meer psychopathische karaktertrekken hebben en vaker in contact komen met de politie dan jongeren met een Nederlandse achtergrond. In het onderzoek zijn 390 participanten betrokken, waarvan er 210 jongeren een Nederlandse achtergrond en 190 jongeren een Marokkaanse achtergrond hadden.

Hoewel er voorafgaand aan het onderzoek een mediatiemodel werd verwacht, blijkt dat psychopathische karaktertrekken de samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie niet te kunnen verklaren. In tegenstelling tot de hypothese bleek er geen mediatiemodel te zijn. Een verklaring voor het gevonden resultaat is, dat er naast psychopathische karaktertrekken andere factoren van invloed kunnen zijn op de samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie (Stevens et al., 2005). Zo bleek uit een onderzoek van Paalman, Van Domburgh en Doreleijers (2010) dat Marokkaanse jongeren met een politiecontact een grotere leesachterstand hadden. Bovendien kunnen beschermende factoren als een positief zelfbeeld en een goede intelligentie invloed hebben op de samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie (Stevens et al., 2005). Wellicht is het effect van psychopathische karaktertrekken overschat en hebben andere factoren, zoals een positief zelfbeeld, meer effect op de samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie dan voorafgaand aan het onderzoek werd verwacht.

In tegenstelling tot eerder onderzoek van Veen et al. (2011) is er geen significant verband gevonden tussen etnische achtergrond en contacten met politie. Er is in dit onderzoek geen significant verschil gevonden tussen jongeren met een Nederlandse achtergrond en jongeren met een Marokkaanse achtergrond in het hebben van contacten met de politie. Er was wel sprake van een trend, waarbij jongeren met een Nederlandse achtergrond tekenen vertoonden van een samenhang met contacten met de politie. De verwachting was dat Marokkaanse jongeren meer contact hebben met de politie (Blom & Van der Laan, 2007). De benadering van respondenten kan een verklaring zijn. De steekproef bestaat uit jongeren waarvan de school is benaderd. Eerst is de school benaderd, daarna zijn de jongeren benaderd. De jongeren zitten daarom op dezelfde school, wonen in dezelfde buurt en krijgen hetzelfde onderwijs. De jongeren volgen allen vmbo of mbo en wonen in de buurt van de school. De jongeren hebben hiermee vergelijkbare beschermende factoren en risicofactoren. Naarmate meer beschermende factoren aanwezig zijn, is de invloed van risicofactoren minder op de ontwikkeling van een jongere (Lynam, Loeber, & Stouthamer-Loeber, 2008). Een andere verklaring voor dit resultaat kan sociale wenselijkheid zijn, al wordt het effect hiervan door het anonimiseren beperkt. Voorafgaand aan het onderzoek zijn de respondenten geïnformeerd over het anonimiseren van de gegevens. Een derde verklaring kan zijn dat Marokkaanse jongeren minder ernstige delicten plegen

en een kortere criminele carrière hebben dan Nederlandse jongeren (Blokland et al., 2010). In eerder onderzoek (Stevens et al., 2005) bleek dat Marokkaanse jongeren sneller preventief in hechtenis worden genomen voor minder ernstige delicten dan Nederlandse jongeren. Wellicht is niet etnische achtergrond, maar de leefbaarheid van de buurt een beslissende factor in het hebben van contact met de politie. Marokkaanse jongeren met meerdere politiecontacten kwamen uit buurten met een slechte leefbaarheid (Stevens et al., 2005).

Er is geen significante samenhang tussen etnische achtergrond en psychopathische karaktertrekken gevonden. Er is geen verschil gevonden tussen jongeren met een Nederlandse achtergrond en jongeren met een Marokkaanse achtergrond in psychopathische karaktertrekken. In het onderzoek van Adriaanse et al. (2011) is er wel een verschil gevonden tussen etnische achtergrond en psychopathische karaktertrekken. Een verklaring voor het ontbreken van dit verschil zouden de aanwezigheid van beschermende factoren bij jongeren in het reguliere onderwijs en het ontbreken van risicofactoren kunnen zijn. Door de aanwezigheid van beschermende factoren en het ontbreken van risicofactoren kan er sprake zijn van preventie, waardoor psychopathische karaktertrekken niet worden ontwikkeld. Een andere verklaring kan zijn, dat Marokkaanse jongeren minder psychopathische karaktertrekken rapporteren dan Nederlandse jongeren. In eerder onderzoek is er discrepantie over het onderrapporteren of overrapporteren bij Marokkaanse jongeren (Adriaanse et al., 2011). Het is daarom niet duidelijk of er sprake is van onderrapportage van psychopathische karaktertrekken van Marokkaanse jongeren. Wel is uit eerder onderzoek gebleken dat Marokkaanse jongeren ondervertegenwoordigd zijn bij de reguliere geestelijke gezondheidszorg (GGZ). In de forensische GGZ worden juist meer allochtone jongeren behandeld (Boon, De Haan & De Boer, 2010). Er is een mogelijkheid, dat onbehandelde psychische problemen pas worden behandeld als Marokkaanse jongeren al in contact met de politie zijn gekomen (Adriaanse et al., 2011). Wellicht ervaren Marokkaanse jongeren zelf minder psychopathische problematiek, maar wordt dit wel in de forensische GGZ vastgesteld.

Er is een sterke significante samenhang tussen psychopathische karaktertrekken en contacten met politie gevonden, gecontroleerd voor etnische achtergrond. Deze significante samenhang is ook in het onderzoek van Hemphill, Hare en Wong (1997) gevonden. Hoe meer psychopathische eigenschappen jongeren hebben, hoe groter de kans is dat ze in aanraking komen met de politie. Een mogelijke verklaring voor deze bevinding is dat jongeren met psychopathische karaktertrekken een gebrek hebben aan schuldgevoel en empathie. Daarnaast zijn mensen met psychopathische karaktertrekken manipulatief en egocentrisch, waarbij ze onverantwoordelijk en impulsief handelen (Frick et al., 2000). Deze combinatie van karaktertrekken zorgt ervoor dat jongeren met psychopathische karaktertrekken meer in contact komen met politie en vaker recidiveren (Frick et al., 2000; Hemphill et al., 1997).

Een sterk punt van het onderzoek is het gebruik van vragenlijsten, waarbij voorafgaand aan het invullen van de vragenlijsten er aan de participanten is verteld dat het onderzoek geanonimiseerd

wordt. Dit vermindert de kans op sociaal wenselijke antwoorden. Daarnaast sluit het onderzoek goed aan bij de bestaande wetenschappelijke literatuur, aangezien er reeds bekend was dat er een samenhang is tussen etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en contacten met politie, maar nog niet op welke manier en in welke mate van samenhang. Een ander sterk punt is dat de Marokkaanse en Nederlandse participanten naar dezelfde school gaan met hetzelfde schoolniveau, namelijk vmbo of mbo. De jongeren zijn daarom goed met elkaar te vergelijken.

Een beperking van het onderzoek is dat alleen jongeren die naar school gaan participeerden. Het is bekend dat schoolverlaters meer psychische problemen ervaren dan jongeren die wel naar school gaan (Stevens et al., 2005). Een andere beperking is de cross-sectionele opzet van het onderzoek. Bij een cross-sectioneel onderzoek worden de respondenten op een moment onderzocht, waardoor er geen uitspraak gedaan kan worden over oorzaak en gevolg. Een longitudinaal onderzoek met meerdere metingen over een langere periode is hiervoor nodig. Helaas kon er door het beperkte budget van het onderzoek geen longitudinale studie worden gedaan.

De focus van het onderzoek ligt op jongeren met een Marokkaanse achtergrond en jongeren met een Nederlandse achtergrond. De keuze hiervoor is gebaseerd op het hoge percentage van Marokkaanse jongeren in de criminaliteit ten opzichte van Nederlandse jongeren (Blokland et al., 2010). Andere etnische achtergronden kunnen in verder onderzoek worden betrokken om een beeld te krijgen van alle groepen jongeren in Nederland, zodat deze vergeleken en geïnterpreteerd kunnen worden.

Het onderzoek heeft bijgedragen aan de inzichten in de samenhang tussen etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en contacten met politie. Psychopathische karaktertrekken hebben een sterke samenhang met contacten met politie, maar er is geen sprake van een mediatiemodel tussen etnische achtergrond, psychopathische karaktertrekken en contacten met politie. Ondanks dat het mediatiemodel niet is gevonden, wordt in dit onderzoek wel de rol van psychopathische karaktertrekken in de samenhang tussen etnische achtergrond en contacten met politie duidelijk. Psychopathische karaktertrekken is een belangrijke factor, maar wellicht zijn andere factoren, zoals zelfvertrouwen en intelligentie, belangrijkere factoren die in vervolgonderzoek mee genomen kunnen worden.

Het is maatschappelijk van belang om te kijken waarom Marokkaanse jongeren oververtegenwoordigd zijn in de criminaliteit. Meer onderzoek is nodig naar de groep jongeren met een Marokkaanse achtergrond, zodat beschermende en risicofactoren kunnen worden gevonden en wellicht in de toekomst kan worden voorkomen dat ze in de criminaliteit terecht komen.

Referentielijst

- Adriaanse, M., Domburgh, L. van., Veling, W., Doreleijers, T.A.H. (2011). *Psychische problemen en stoornissen bij Marokkaans Nederlandse kinderen en jongeren*. Duivendrecht: VU Medisch Centrum.
- Alders, M. (2003). Allochtonenprognose 2002–2050: bijna twee miljoen niet-westerse allochtonen in 2010. *Bevolkingstrends, 1st quarter, 39*.
- Andershed, H., Kerr, M., Stattin, H., & Levander, S. (2002). *Psychopathic traits in non-referred youths: A new assessment tool*. In E. Blaauw, & L. Sheridan (Eds.), *Psychopaths: Current International Perspectives* (pp. 131-158). The Hague: Elsevier.
- Asscher, J. J., Deković, M., Wissink, I. B., Vugt, E. S. van., Stams, G. J. J., & Manders, W. A. (2013). Ethnic differences in the relationship between psychopathy and (re) offending in a sample of juvenile delinquents. *Psychology, Crime & Law*, (ahead-of-print), 1-14.
- Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator–mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of personality and social psychology, 51*(6), 1173.
- Blokland, A., Grimbergen, K., Bernasco, W., & Nieuwbeerta, P. (2010). Criminaliteit en etniciteit: Criminele carrières van autochtone en allochtone jongeren uit het geboortecohort 1984. *Tijdschrift Voor Criminologie, 52*(2), 122-152.
- Blom, M., & Laan, A. M. van der. (2007). *Monitor jeugd terecht 2007 (Monitor youth crime 2007)*. The Hague: Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.
- Boon, A. E., Haan, A. M. de., & Boer, S. B. B. de. (2010). Verschillen in etnische achtergrond van forensische en reguliere jeugd-ggz-cliënten. *Kind en adolescent, 31*, 16-28.
- Cleckley, H. (1976). *The Mask of Sanity*. (5th ed). St. Louis: Mosby.
- Deković, M. (1999). Risk and protective factors in the development of problem behavior during adolescence. *Journal of Youth and Adolescence, 28*, 667-685.
- Eeden, D. van. (2012). Verslag congres Het criminele brein: “Het recidiveprobleem: hoe aan te pakken?”.
- Frick, P. J., Bodin, S. D. & Barry C. T. (2000). Psychopathic traits and conduct problems in community and clinic-referred samples of children: Further development of the Psychopathy Screening Devise. *Psychological Assessment, 12*(4), 382–393.
- Gijsberts, M., Huijnk, W., & Dagevos, J. (2012). *Jaarrapport integratie 2011*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Hare, R.D., & Neumann, C.S. (2006). The PCL-R assessment of psychopathy. Development, structural properties, and new directions. In C. Patrick (Ed.). *Handbook of Psychopathy* (pp. 58-88). New York: The Guilford Press.
- Hemphill, J.F., Hare, R.D., & Wong, S. (1997), Psychopathy and recidivism: A review. *Legal and Criminological Psychology, 3*, 141-172.

- Hemphill, J. F. (1998). *Psychopathy, criminal history, and recidivism*. Ottawa: National Library
- Hermanns, J. M. A., & Leu, H. R. (1998). *Family risks and family support. Theory, research and practice in Germany and in The Netherlands*. Delft: Eburon.
- Iacobucci, D. (2012). Mediation analysis and categorical variables: The final frontier. *Journal of Consumer Psychology*, 22, 582-594.
- Lynam, D. R., Loeber, R., & Stouthamer-Loeber, M. (2008). The stability of psychopathy from adolescence into adulthood the search for moderators. *Criminal Justice and Behavior*, 35(2), 228-243.
- Oei, T. A., & Groenhuijsen, M. S. (2009). Forensische psychiatrie en haar grensgebieden-actualiteit, geschiedenis en toekomst.
- Paalman, C. H., Domburgh, L. van., & Doreleijers, Th. A. H. (2010). *Recidive van 12minners van Marokkaanse komaf: verslag van het follow-up onderzoek in Amsterdam*. Duivendrecht: VUmc.
- Put, C. E. van der., Stams, G. J. J., Deković, M., Hoeve, M., & Laan, P. H. van der. (2014). Etnische verschillen in risicofactoren. *Kind & Adolescent*, 35(2), 70-85.
- Salekin, R. T., & Grimes, R. (2008). Clinical forensic evaluations for juvenile transfer to adult criminal court. In R. Jackson (Ed.), *Learning forensic assessment* (pp. 313-346). New York: Routledge/Taylor & Francis Group.
- Stevens, G., Vollebergh, W., Pels, T., & Crijnen, A. (2005b). Predicting externalizing problems in Moroccan immigrant adolescents in the Netherlands. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 40, 471-579.
- Stevens, G., Vollebergh, W., Pels, T., & Crijnen, A. (2005c). Predicting internalizing problems in Moroccan immigrant adolescents in the Netherlands. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 40, 1003-1011.
- Veen, V. C., Stevens, G. W., Andershed, H., Raaijmakers, Q. A., Doreleijers, T. A., & Vollebergh, W. A. (2011). Cross-ethnic generalizability of the three-factor model of psychopathy: The Youth Psychopathic Traits Inventory in an incarcerated sample of native Dutch and Moroccan immigrant boys. *International Journal of Law and Psychiatry*, 34(2), 127-130.
- Vollebergh, W. (2002). *Gemiste kansen: Culturele diversiteit en de jeugdzorg*. Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen.